

Nota d'Economia
Política Econòmica d'Urgència:
Mesures econòmiques derivades del COVID-19
a nivell internacional

Barcelona, 20 març 2020

Introducció

S'ha considerat adient fer una nota d'Economia, que és un informe succint sobre les mesures de política econòmica d'urgència que s'ha implementat o anunciat ja sigui per parts dels governs dels països europeus grans més afectats pel COVID-19, com les mesures emprades pels dos principals bancs centrals, la Reserva Federal Nord-americana i el Banc Central Europeu. Així, mateix i de forma extractada es posen també les mesures que els governs d'Alemanya, França i Itàlia han endegat o anunciat davant del repte econòmic, que se'n deriva de la crisi sanitària derivada del COVID-19.

Com es pot comprovar, a Espanya i a Catalunya, s'han fet algunes de les mesures ja contemplades en aquesta anàlisi comparativa, tot i que cal prendre consciència de la necessitat d'articular algunes més, no més tard del proper Consell de Ministres, que ajudin a apaivagar la incidència econòmica que la crisi sanitària està fent sobre l'activitat econòmica. Tot això amb l'objectiu d'evitar un empitjorament sobtat de la nostra economia, com per exemple, seria tot el que el govern italià està fent en l'ajornament d'impostos i donar més facilitats financeres per les empreses, que ja ha implementat. En aquest sentit, no s'ha d'oblidar que Itàlia ha estat fins ara el país més afectat per la crisi sanitària en aquests moments.

Mesures econòmiques preses pels Govern dels principals països europeus davant el COVID-19

Alemanya:

1. Crèdit sense límits per a les empreses.
2. Exempcions fiscals i ajornament de pagaments d'impostos. Avançament de devolucions als contribuents.
3. Mesures de flexibilitat laboral (Kurtzarbeit)
4. Per finançar tot això es farà servir tot el superàvit obtingut els últims anys.
5. Es permet al kfW (ICO alemany) prestar fins a mig bilió d'euros en crèdits per evitar la fallida de les empreses i evitar destrucció d'ocupació.
6. Les empreses podran reduir la seva jornada si el 10% de la plantilla es veu afectada pel virus.
7. Facilitació a les empreses per reclamar les subvencions per a treballadors amb jornades laborals reduïdes.
8. Augment de les inversions públiques en 12.400 M€.

França:

1. Establiment d'un mecanisme d'atur parcial excepcional i massiu.
2. Ajornament del pagament d'impostos per part de les empreses del mes de Març.
3. Status "d'activitat parcial" (similar al Kurtzarbeit i l'ERTE). L'Estat finançarà fins al 84% dels sous dels empleats. Les empreses q vulguin formar part de l'esquema/estructura, rebran resposta en 48h.
4. Les empreses que pateixin una baixada severa de l'activitat podran endarrerir els seus pagaments d'impostos i taxes (sense definir fins quan).
5. Pla de 300 mil milions d'euros per salvar les empreses.
6. L'Estat assumirà el pagament dels crèdits bancaris contrets.
7. Suspensió del pagament d'impostos i cotitzacions socials. De les factures de l'aigua, llum i gas, així com de lloguers.
8. Se suspenen/paralitzen totes les reformes en tràmit parlamentari. Entre elles la reforma de les pensions i la que anava a restringir el subsidi d'atur.
9. Taxis i Hotels passen a estar al servei de les necessitats de l'esforç sanitari. L'Estat pagarà els seus serveis.

Itàlia:

Es varen destinar en un primer paquet de mesures econòmiques uns 25.000 milions d'euros en benefici del sistema econòmic italià, de les empreses i de les famílies. I activaren fluxos per un total de 350.000 milions.

El Govern italià va reconèixer però, que aquest paquet no seria suficient, i que en els dies següents presentarien noves mesures que formarien part d'un Pla de grans inversions centrat en la simplificació, innovació i desgravació fiscal, per tal de reparar el teixit econòmic i social molt afectat per aquesta emergència.

El Consell de Ministres recentment va aprovar el decret "Cura Itàlia" que conté les mesures econòmiques per respondre a l'emergència del coronavirus.

Es tracta de 4 blocs de mesures per a enfortir el servei nacional de salut i el suport econòmic per a famílies, treballadors i empreses relacionades amb l'emergència epidemiològica del COVID-19:

1. Finançament i altres mesures per a millorar el sistema nacional de salut, la protecció civil i altres organismes públics involucrats en l'emergència;
2. Suport a l'ocupació i als treballadors per a la defensa del treball i els ingressos;
3. Suport creditici per a famílies i micro, petites i mitjanes empreses, a través del sistema bancari i l'ús del fons central de garantia;
4. Suspensió de les obligacions de pagament d'impostos i contribucions, així com altres obligacions fiscals i incentius fiscals per al sanejament dels llocs de treball i bonificacions per als empleats que romanen en servei.

A continuació es mostra una descripció general de les mesures econòmiques i financeres en els fronts 3 i 4.

Suport a treballadors i empreses, amb l'objectiu que ningú perdi les seves ocupacions a causa de l'emergència:

- El fons de redundància s'estén a tot el territori nacional, a tots els empleats, de tots els sectors de producció. Els ocupadors, incloses les empreses amb menys de 5 empleats, que suspenen o redueixen els seus negocis després d'una emergència epidemiològica, poden recórrer als ingressos per acomiadaments per la durada màxima de 9 setmanes. Aquesta possibilitat també s'estén a les empreses que ja es beneficien d'acomiadaments extraordinaris.
- La possibilitat d'accedir al xec ordinari també s'estén als empleats per ocupadors registrats en el Fons de Suplement Salarial que empen a més de 5 empleats en mitjana.
- Es reconeix una indemnització de 600€, mensualment, no subjecta a impostos, per a treballadors independents i números d'IVA. La compensació es destina a gairebé 5 milions de persones.

- S'estableix un fons d'últim recurs amb un pressupost de 300 milions d'euros com a fons residual per a cobrir a tots els exclosos de la compensació de 600€.
- Mesures de suport per a magistrats honoraris en servei: reconeixement d'una contribució econòmica mensual de 600€ per un màxim de tres mesos i en funció del període real de suspensió de l'activitat. Es preveu la igualació a la malaltia durant el període de quarantena o domicili fiduciari amb vigilància activa de Covid-19, per al sector privat (per al sector públic, l'equació ja s'havia inclòs en el Decret legislatiu del 9 de març de 2020).
- En suport dels pares que treballen, després de la suspensió del servei escolar, és possible prendre un permís parental per a nens de fins a 12 anys o amb discapacitats en una situació de gravetat determinada per 15 dies addicionals al 50% del tractament retributiu. Alternativament, s'atorgarà un bo per la compra de serveis de cura de nens dins del límit de 600€, incrementat a 1.000€ per al personal del Servei Nacional de Salut i l'Aplicació de la Llei.
- El nombre de dies de vacances pagades mensuals cobertes per contribucions nacionals en cas de discapacitat greu, s'incrementa en altres dotze dies en total.
- L'augment en l'assignació de contractes de desenvolupament, per a enfortir l'estructura de producció del país.
- Mesures a favor del sector agrícola i pesquer, com la possibilitat d'augmentar el percentatge de bestretes a causa de les empreses amb dret a accedir a les contribucions de la PAC del 50 al 70% i l'establiment d'un fons en el Ministeri de Polítiques Agrícoles, Alimentàries i Forestals, per a garantir la continuïtat del negoci de les empreses agrícoles, pesqueres i aquícoles, per a cobrir les despeses per interessos de préstecs bancaris i els costos incorreguts pels interessos reportats per les hipoteques, així com pel cessament temporal de les activitats pesqueres.

Suport a la liquiditat de llars i empreses:

Per a evitar la falta de liquiditat de les empreses i les famílies, s'han previst nombroses intervencions, fins i tot mitjançant la col·laboració amb el sistema bancari. Aquí hi ha els principals:

- Moratòria sobre préstecs a micro, petites i mitjanes empreses (que es refereix a hipoteques, arrendaments, obertures de crèdit i venciments de préstecs a curt termini).
- Enfortiment del fons central de garantia per a petites i mitjanes empreses, també per a la renegociació de préstecs existents.
- Enfortiment del Confidi per a microempreses, a través de mesures de simplificació.
- Extensió a treballadors per compte propi i simplificació de l'ús del primer fons de préstecs hipotecaris.
- Mesures per a augmentar l'assignació per als col·laboradors esportius.

- Establiment en el Ministeri de Relacions Exteriors i Cooperació Internacional d'un fons per a la promoció integrada, destinat a donar suport a la internacionalització del sistema del país.
- Entrada immediata en vigor de l'ajust de volatilitat per a les companyies d'assegurances.
- Possibilitat de pagar als accionistes i forquilles de bons danyats pels bancs una bestreta equivalent al 40 per cent de la suma de la compensació deguda pel Fons de Compensació d'Estalvis.

Introducció d'un mecanisme de contragarantia per als bancs, per part de Cassa de Dipòsits i Prèstitgs, amb el qual permetre l'expansió del crèdit també a empreses mitjanes i grans afectades per la crisi. L'objectiu és alliberar al voltant de 10 mil milions d'inversions addicionals.

Incentiu per a vendre préstecs deteriorats (NPL) mitjançant la conversió d'actius per impostos diferits (DTA) en crèdits fiscals per a empreses financeres i industrials.

Normes sobre el reemborsament dels contractes de residència i sobre la terminació de contractes per a la compra d'entrades per a espectacles, museus i altres llocs de cultura, amb la disposició del dret al reemborsament de serveis no utilitzats en forma de cupons de la mateixa suma que el títol de compra, per a ser utilitzat dins de l'any d'emissió.

Establiment d'un fons d'emergència per a espectacles, cinema i audiovisuals i altres disposicions urgents per a fer costat al sector cultural.

L'augment de les bestretes del Fons de Desenvolupament i Cohesió 2014-2020 en virtut dels Plans Operatius de les Administracions Centrals i els Pactes de Desenvolupament, amb la possibilitat de sol·licitar el vint per cent dels recursos assignats a intervencions individuals, si aquests últims estan equipats d'un projecte executiu aprovat o definitiu aprovat en cas d'assignació conjunta del disseny i execució de les obres.

Mesures fiscals, per a evitar que les obligacions i deutes agreugin problemes de liquiditat:

- Suspensió, sense límits de facturació, per als sectors més afectats, de les retencions, de les cotitzacions a la seguretat social i assistència social i de les primes d'assegurança obligatori per als mesos de març i abril, juntament amb el pagament de l'IVA de març.
- Suspensió dels termes de les obligacions i de les contribucions fiscals i de seguretat social per als contribuents amb una facturació de fins a 2 milions d'euros (pagaments d'IVA, retencions i contribucions al març).
- Ajornament de la data límit: per als operadors econòmics als qui no s'aplica la suspensió, la data límit per als pagaments deguts a les administracions públiques, inclosos els relacionats amb la seguretat social i les contribucions de benestar i les primes d'assegurança obligatori, es posposa del 16 de març fins 20 de març.

- No aplicació de la retenció d'impostos per a professionals sense empleats, amb ingressos o honoraris que no excedeixin de € 400.000 en el període fiscal anterior, en les factures de març i abril.
- Suspensió fins al 31 de maig de 2020 dels termes relacionats amb les activitats de liquidació, control, avaluació, cobrança i litigi, per part de les oficines de l'Agència Tributària.
- Suspensió dels termes per a la recopilació d'arxius de recaptació d'impostos, per al balanç i l'extracte i per al desballestament, suspensió de l'enviament de noves carpetes i suspensió dels documents executius.
- Bons per a treballadors: els treballadors amb un ingrés brut anual de fins a 40.000 € que realitzen els seus serveis en el lloc de treball el mes de març (no en treball remot) reben un bo de 100€, no imposable (en proporció als dies treballats).
- La introducció d'incentius i contribucions per al sanejament i la seguretat en el treball: s'introdueixen incentius per a les empreses per a desinfectar i augmentar la seguretat en el treball, mitjançant la concessió d'un crèdit fiscal, així com les contribucions mitjançant la creació d'un fons INAIL; contribucions similars també es proporcionen a les autoritats locals a través d'un fons específic.
- Donacions de COVID-19: s'estén la deduïbilitat de les donacions realitzades per empreses de conformitat amb l'article 27 de la Llei 133/99; a més, s'introdueix una deducció per les donacions de persones fins a un benefici màxim de 30.000 euros.
- Lloguers comercials: es reconeix un crèdit fiscal equivalent al 60% del lloguer el mes de març a les botigues i comerços.
- Exempció temporal del pagament de l'impost de fondejo per a operacions comercials realitzades en els ports, carreteres o platges de l'Estat i suspensió de les tarifes per a operacions portuàries fins al 31 de juliol de 2020.
- Suspensió fins al 31 de maig de 2020 dels pagaments dels arrendaments i les concessions relacionades amb l'assignació d'instal·lacions esportives públiques de les autoritats estatals i locals per a associacions i clubs esportius, professionals i aficionats, que operen en tot el país.

Mesures de política monetària dutes a terme com a conseqüència del COVID-19

Reserva Federal EUA:

D'acord amb el seu mandat legal, el Comitè pretén fomentar la màxima estabilitat de l'ocupació i dels preus. Els efectes del coronavirus pesen sobre l'activitat econòmica a curt termini i suposen riscos per a les perspectives econòmiques. A la vista d'aquestes novetats, el Comitè va decidir rebaixar en 1 punt l'interval objectiu de la taxa de fons federals a un 0% i 0,25%, que cal addicionar al mig punt que va rebaixar fa pocs dies de forma supressiva. El Comitè espera mantenir aquest límit objectiu fins que estar segur de que l'economia haurà resistit els esdeveniments actuals i es troba en el bon camí per assolir els seus objectius màxims d'ocupació i estabilitat de preus. Aquesta acció ajudarà a donar suport a l'activitat econòmica, a enfortir el mercat laboral i a assolir l'objectiu simètric d'una inflació del 2%.

El Comitè continuarà fent un seguiment de les implicacions de la informació entrant per a les perspectives econòmiques, inclosa la informació relacionada amb la salut pública, així com els desenvolupaments globals i les pressions d'inflació que puguin haver-hi, i utilitzarà les seves eines i actuarà segons convingui per donar suport a l'economia. Per determinar el calendari i la mida dels futurs ajustaments a la posició de la política monetària, el Comitè avaluarà les condicions econòmiques realitzades i previstes respecte al seu objectiu màxim d'ocupació i al seu objectiu d'inflació del 2%. Aquesta avaluació tindrà en compte una àmplia informació, incloent mesures de les condicions del mercat de treball, indicadors de les pressions inflacionistes i expectatives d'inflació, i lectures sobre els avenços financers i internacionals.

La Reserva Federal està disposada a utilitzar totes les seves eines per donar suport al flux de crèdit a les llars i empreses i promoure així els seus objectius màxims d'ocupació i estabilitat de preus. Per afavorir el bon funcionament dels mercats de títols del Tresor i de valors garantits per hipoteques de les agències centrals en el flux de crèdit a les llars i empreses, el Comitè augmentarà en els propers mesos la participació de títols del Tresor en un mínim de 500 milions de dòlars i les seves participacions de valors garantits per hipoteca de l'agència per un mínim de 200 milions de dòlars. El Comitè també reinvertirà tots els pagaments principals de les participacions de la Reserva Federal de deutes de les agències i de valors garantits per hipoteca. A més, entre d'altres.

Banc Central Europeu:

1. Llançar un nou programa de compra temporal d'actius de valors del sector privat i públic per contrarestar els greus riscos del mecanisme de transmissió de la política monetària i les perspectives per a la zona de l'euro que suposa l'esclat i la difusió del coronavirus, COVID-19.

Aquest nou programa de compra d'emergència pandèmic (PEPP) tindrà un import global de 750 milions d'euros. Les compres es realitzaran fins a finals del 2020 i inclouran totes les categories d'actius elegibles dins del programa de compra d'actius (APP) existent. Aquesta actuació del banc

central ha permès una reducció substancial de les primes de risc del països europeus més afectats pel Coronavirus, que havien pujat sobtada en el darrers dies.

Per a la compra de valors del sector públic, l'assignació de referència a les jurisdiccions continuarà essent la clau de capital dels bancs centrals nacionals. Al mateix temps, les compres del nou PEPP es faran de manera flexible. Això permet variacions en la distribució dels fluxos de compra al llarg del temps, entre les classes d'actius i entre les jurisdiccions. Aquesta flexibilitat permetrà actuar al Banc Central davant d'operacions especulatives contra alguns bo sobirà, i per, desanimant-les.

Es renunciarà als requisits d'elegibilitat dels títols emesos pel govern grec per a compres en virtut de PEPP.

El Consell de Govern rescindirà les compres d'actius nets en virtut de PEPP un cop jutgi que s'ha acabat la fase de crisi de Coronavirus Covid-19, però en tot cas no abans de finals d'any.

2. Per ampliar el ventall d'actius elegibles dins del programa de compra del sector corporatiu (CSPP) a paper comercial no financer, fent que tots els papers comercials de qualitat de crèdit siguin elegibles per a la seva compra en virtut de CSPP.

3. Facilitar els estàndards de garantia ajustant els principals paràmetres de risc del marc de garanties. En particular, ampliarem l'abast de les Reclamacions de Crèdit Addicionals (ACC) per incloure reclamacions relacionades amb el finançament del sector corporatiu. Això garantirà que les contraparts puguin continuar fent ús de les operacions de refinançament de l'Eurosistema.

El Consell Rector del BCE s'ha compromès a jugar el seu paper en donar suport a tots els ciutadans de la zona de l'euro durant aquest moment tan difícil. Per a això, el BCE garantirà que tots els sectors de l'economia puguin beneficiar-se de condicions de finançament favorables que els permetin absorbir aquest xoc. Això s'aplica igualment a famílies, empreses, bancs i governs.

El Consell de Govern farà tot el que sigui necessari dins del seu mandat. El Consell de Govern està totalment preparat per augmentar la mida dels seus programes de compra d'actius i ajustar-ne la composició, tant com sigui necessari i durant el temps que sigui necessari. Explorarà totes les opcions i totes les contingències per donar suport a l'economia a través d'aquest xoc.

En la mesura que alguns límits auto-imposats puguin dificultar les accions que el BCE ha d'executar per complir el seu mandat, el Consell de Govern plantejarà revisar-les en la mesura necessària per fer la seva acció proporcional als riscos als quals ens enfrontem. El BCE no tolerarà cap risc per a la bona transmissió de la seva política monetària a totes les jurisdiccions de la zona de l'euro.

Banc d'Anglaterra:

El Comitè de Política Monetària (MPC) redueix la taxa bancària i llança un nou esquema de finançament a termini amb incentius addicionals per a les Pimes.

En la seva reunió especial que va finalitzar el 10 de març de 2020, MPC va votar per unanimitat per a reduir la taxa del banc en 50 punts bàsics i situar-la a 0.25%. El MPC va votar per unanimitat que el Banc d'Anglaterra introdueixi un nou esquema de *Finançament a Termini amb incentius addicionals per a les Petites i mitjanes empreses* (TFSME), finançat per l'emissió de reserves del banc central. El MPC va votar per unanimitat per a mantenir l'estoc de lliures esterlines per a compres de bons corporatius amb grau d'inversió no financer, finançades per l'emissió de reserves del banc central, en £ 10 mil milions. El Comitè també va votar per unanimitat per a mantenir l'estoc de compres de bons del govern del Regne Unit, finançat per l'emissió de reserves del banc central, en £ 435 mil milions.

Per a mitigar aquestes pressions i maximitzar l'efectivitat de la política monetària, el TFSME, en els pròxims 12 mesos, oferirà un finançament de quatre anys d'almenys el 5% de l'estoc de préstecs de l'economia real dels participants a taxes d'interès pròximes o molt pròximes a, taxa bancària. Hi haurà fons addicionals disponibles per als bancs que augmenten els préstecs, especialment a les Pimes. L'experiència del Pla de finançament a termini llançat en 2016 suggereix que el TFSME podria proporcionar més de £ 100 mil milions en finançament a termini.

El TFSME:

- Ajudar a reforçar la transmissió de la reducció de la taxa bancària a l'economia real per a garantir que les empreses i les llars es beneficiïn de les accions del MPC.
- Proporcionar als participants una font de finançament rendible per a recolzar préstecs addicionals a l'economia real, proporcionant segur contra condicions adverses en els mercats de finançament bancari.
- Incentivar als bancs perquè atorguin crèdit a empreses i llars per a superar un període d'interrupció econòmica.
- Brindar incentius addicionals perquè els bancs donin suport als préstecs a les PIME que generalment suporten la major part de les contraccions en el subministrament de crèdit durant els períodes de major aversió al risc i recessions econòmiques.
- Per a recolzar encara més la capacitat dels bancs de subministrar el crèdit necessari per a salvar un període potencialment desafiador, el Comitè de Política Financera (FPC) ha reduït la taxa d'amortiment de capital anticíclica del Regne Unit al 0% de les exposicions dels bancs als prestataris del Regne Unit amb efecte immediat. La taxa havia estat de l'1% i havia d'aconseguir el 2% al desembre de 2020.